

REDKOM FORSLAG 1:

Norge – en fredsbygger med Fredsminister

Sammenstilling av opprinnelig forslag 12 og 38.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- At Norge må styrke innsatsen for fred med fredsskapende modeller og dialoger.
- At det i partiprogrammet for kommende Stortingsperiode innarbeides at Norge etablerer en Fredsminister.
- Etablere en Fredsminister som en del av regjeringsapparatet i løpet av kommende Stortingsperiode.

BEGRUNNELSE:

Christian Lous Lange fra Stavanger er en av to nordmenn som gjennom historien er blitt tildelt Nobels Fredspris. Norge bør søke å gjenskape innsatsen for å bygge, formidle og benytte fredsbevarende kunnskap i en urolig tid og gjenoppta rollen som en aktiv “fredsbygger” i Europa. Den som vil ha fred, må (også) øve på fred. Med bakgrunn i “aldri mer krig” bør Norge styrke både innsats og ressurser rettet mot fredsskapende modeller og dialoger og ikke bare øve på krig. I dag brukes betydelige summer på militær virksomhet, både i Norge, i Europa og verden over. Samtidig som den pågående krigen mellom Ukraina og Russland, i likhet med mange andre væpnede konflikter, viser at en krig ikke vinnes på slagmarken, men ved forhandlingsbordet. På slagmarken i denne pågående krigen ligger det hittil ca. 360 000 unge, døde soldater fra begge sider, (ref. Aftenposten, 2 januar 2025).

Mulige tiltak for å styrke Norge som fredsbygger

- Opprette en fredsminister, eller en fred- og utviklingsminister. En dedikert minister vil bidra til å løfte disse viktige temaene høyere opp på den nasjonale dagsorden, og gi et viktig signal til Norges innbyggere, kanskje særlig ungdom, om at disse helt sentrale samfunnsområdene tas på alvor. Det er behov for en koordinert kunnskapsbase, formidling og innsats på nasjonalt nivå.
- Opprettelse av et eget fredsdepartement. Costa Rica og Nepal har etablert Fredsdepartementer, vi trenger det også i Europa. Her kan Norge med sine historiske tradisjoner gå foran.
- Øke bevissthet og oppmerksomhet på hvilke betydelige klimautslipp og miljøødeleggelser militær virksomhet medfører, både i fredstid og i krig.

REDKOM FORSLAG 2:

Nasjonalt behandlingstilbud til unge voldsutøvere

Omformulering av forslag 34 i samråd med forslagstiller.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil at unge voldsutøvere skal få et behandlingstilbud uavhengig av hvor i Norge de bor.

BEGRUNNELSE:

I 2023 begikk barn og unge under 18 år i Norge 21 800 straffbare forhold. Det var en kraftig økning fra året før. Ikke minst var voldsutviklingen bekymringsfull. Tallene for 2024 er fortsatt ikke klare, men ut fra det mediene har fortalt oss gjennom året er det dessverre grunn til å frykte at utviklingen ikke går rett vei. Heller ikke i vår by.

Unge voldsutøvere har ofte komplekse vansker, og da må vi kunne tilby dem hjelp blant annet gjennom behandling. Dette er et viktig tiltak for å bekjempe ungdomsvold. Det er også viktig at unge voldsutøvere får tilgang til behandling uansett hvor i Norge de bor. Stavanger er en av få byer som endelig har fått vedtatt et behandlingstilbud til unge voldsutøvere. Det er vi glade for.

REDKOM FORSLAG 3:

Forbud om salg av og oppskyting av fyrverkeri i privat regi.

Sammenstilling av opprinnelig forslag 31 og 72.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- Forby salg av fyrverkeri til private personer.
- Forby oppskyting av fyrverkeri av private personer.
- Oppfordre til kommunalt fyrverkeri eller andre alternative feiringer.
- At brudd av forbudet skal møtes med juridiske sanksjoner.

BEGRUNNELSE:

Privat bruk av fyrverkeri har betydelige negative konsekvenser for mennesker, dyr og miljø. Hvert år skader fyrverkeri mennesker, forårsaker branner og bidrar til luftforurensning og forsøpling. Husdyr og ville dyr opplever stort stress, og mange dyreeiere sliter med å beskytte kjæledyrene sine. Mennesker med traumer og de som plages av høye lyder, kan også oppleve alvorlige belastninger.

Videre brytes ofte reglene for når fyrverkeri kan brukes, noe som skaper uforutsigbare og utrygge situasjoner. Miljøskadene er betydelige, da fyrverkeri etterlater plast, tungmetaller og mikroplast i naturen, og bidrar til luftforurensning som særlig rammer personer med astma og allergier.

Et forbud mot privat fyrverkeri foreslås som en løsning for å beskytte mennesker, dyr og miljø. Alternativer som offentlig organiserte fyrverkerishow eller lysshow kan gi en trygg og bærekraftig feiring. Stadig flere nordmenn støtter et forbud, og kommunene oppfordres til å legge til rette for felles, kontrollerte nyttårsmarkeringer.

REDKOM FORSLAG 4:

Et krafttak for klima og mer kraft

Sammenstilling av opprinnelig forslag 17, 19, 48 og 67.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- utjevne strømprisene i hele landet.
- at det bygges ut mer kraft og mer nett.
- ha en mer rettferdig finansiering av utbyggingen av nettinfrastrukturen.
- en sterkere politisk prioritering av kraft som ivaretar hensynet til klima, natur, ivaretagelse av eksisterende industri og arbeidsplasser, kostnadseffektivitet og forsyningssikkerhet.
- At Arbeiderpartiet skal bidra til økt forståelse for viktigheten av et helhetlig samarbeid for klima, miljø og natur på tvers av politiske partier, organisasjoner og samfunnsliv, for å ivareta oppnåelse av klimamålene.

BEGRUNNELSE:

Global oppvarming, nedbygging av natur og tap av biologisk mangfold er de største utfordringene vi står ovenfor og må integreres i all politikk. Arbeiderpartiet må sikre at disse hensyn ivaretas og er gjennomgående i all politikkutvikling- og utforming. Arbeiderpartiet må ta grep for å fremstå med en bedre troverdighet på dette området. Dette vil bidra til å skape en mer positiv holdning hos folk flest til klima og naturpolitiske mål og tiltak, og med dette bedre oppslutning om Arbeiderpartiet i valg. Arbeiderpartiet må være en aktiv premissleverandør til å ivareta disse hensynene også globalt.

REDKOM FORSLAG 5:

Norge må bli mer selvforsynt og øke produksjonen av medisiner og vaksiner

Omformulering av opprinnelig forslag 1.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- styrke legemiddelindustrien gjennom investeringer, samarbeid og forskning.
- At Norge må bli mer selvforsynt av medisiner og vaksiner, spesielt i krisetider.
- øke Norges produksjon av medisiner og vaksiner.
- Bygge opp et enda sterkere forskningsmiljø som kan tiltrekke seg samarbeidspartnere både nasjonalt og internasjonalt.

BEGRUNNELSE:

Norge er i dag for avhengig av import av farmasøytiske produkt. Vi har store muligheter til å øke vår egen produksjon av medisiner og vaksiner. Vi har i dag allerede en stadig legemiddelmangel, også vedrørende livsviktige medikamenter (f.eks antibiotika eller kortison). I en tid hvor kriger og konflikter øker, er en slik utrygg situasjon ytterligere forsterket og det er viktig at vi gjør det vi kan for både å sikre egne innbyggere, men også kunne bidra enda mer i internasjonal sammenheng.

Norges relativt begrensede marked gjør at mange selskaper må fokusere på eksport, noe som krever konkurransedyktige vilkår, dette må tas høyde for at vil være kostnadskrevende. Videre er produksjon av medisiner ofte svært komplekst, både teknisk og regulatorisk, noe som krever langsiktig planlegging og investering. Her har vi en jobb å gjøre.

Punktvis oppsummering;

1. Styrking av forskningsmiljøer og bioteknologisektoren

Norge har allerede et sterkt forskningsmiljø innen bioteknologi og medisinsk forskning, med sentre som Oslo Cancer Cluster, SINTEF, Universitetet i Oslo, og NTNU. Dette gir et godt utgangspunkt for å utvikle medisiner og vaksiner. Ved å styrke denne sektoren med mer finansiering og støtte fra myndighetene, kan Norge bygge flere innovative løsninger og teknologier for legemiddelproduksjon.

2. Oppbygging av produksjonskapasitet

For å kunne produsere flere medisiner og vaksiner, må Norge investere i større og mer avanserte produksjonsanlegg. Et resultat av dette kan være at internasjonale farmasøytiske selskaper ønsker å sette opp produksjonsanlegg i landet, eller å styrke eksisterende norske selskaper som f.eks. **Bergenbio** og **Nykode Therapeutics**, som arbeider med legemidler og vaksiner.

3. Strategisk samarbeid med internasjonale selskaper

Norge kan samarbeide med internasjonale farmasøytiske selskaper for teknologi- og kunnskapsoverføring. Slike partnerskap kan hjelpe norske selskaper å få tilgang til nødvendig kompetanse, utstyr og prosesser for å produsere vaksiner og medisiner. Under pandemien inngikk eksempelvis flere land slike samarbeid for å øke lokal produksjon av COVID-19-vaksiner.

4. Nasjonale beredskapsplaner

Etter COVID-19-pandemien har det blitt tydelig at nasjonal kapasitet til å produsere kritiske medisiner og vaksiner er en del av et lands beredskap. Norge kan utvikle et nasjonalt produksjonssenter for medisiner og vaksiner for å sikre at landet har en grunnleggende produksjonskapasitet i krisesituasjoner, enten det er pandemier eller forsyningsproblemer.

5. Offentlige investeringer og støtteprogrammer

Regjeringen kan bidra til å stimulere legemiddelindustrien gjennom målrettede investeringer og støtteordninger. Dette kan inkludere skatteinsentiver, subsidier for forskning og utvikling, eller direkte investeringer i produksjonsanlegg. Innovasjon Norge og andre statlige organer spiller allerede en rolle i å støtte bioteknologiselskaper, men dette kan utvides ytterligere.

6. Internasjonale partnerskap for vaksineproduksjon

Norge er allerede medlem av globale vaksineinitiativer som **CEPI** (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations), som har sitt hovedkvarter i Oslo. CEPI arbeider for å utvikle vaksiner mot fremtidige pandemier. Ved å styrke Norges rolle i slike initiativer kan landet bidra til vaksineutvikling og produksjon på globalt nivå, samtidig som det sikres tilgang til nødvendige produkter.

7. Utvikling av bærekraftige og kostnadseffektive produksjonsmetoder

Med fokus på bærekraft kan Norge utvikle nye metoder for medisinsk produksjon, som bruk av bioteknologiske prosesser eller [grønn kjemi](#). Dette kan gjøre norsk legemiddelproduksjon konkurransedyktig, selv om det trolig vil være kostbart å unngå grøntvasking som antas utbredt i legemiddelindustrien på verdensbasis.

REDKOM FORSLAG 6:

Regjeringen bør finansiere etableringen av et profesjonsstudium i psykologi ved UiS

Omformulering av opprinnelig forslag 42.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- at regjeringen finansiere etableringen av et profesjonsstudium i psykologi ved UiS som en del av Revidert Nasjonalbudsjett 2025.

BEGRUNNELSE:

Psykiske lidelser koster samfunnet 338 milliarder kroner i året, og rammer de svakeste hardest. Det er kritisk behov for å utdanne flere psykologer. Det bør opprettes flere studieplasser for å utdanne psykologer, og utdanningskapasiteten bør økes i faglig kompetente regioner som ikke har profesjonsstudium i psykologi i dag. UiS har et gryteklart, NOKUT-godkjent profesjonsstudium i psykologi. Studiet er innovativt og moderne. Det kommer til å være lokalisert i Norges tredje største byregion – og i fylket med landets laveste psykologdekning. Stavanger Arbeiderparti mener at det bør etableres et profesjonsstudium i psykologi ved Universitetet i Stavanger, lokalisert til Norges tredje største byregion, og at finansieringen av dette må prioriteres av regjeringen.

REDKOM FORSLAG 7:

Byggekostnadene til nye SUS bør finansieres gjennom statlige tilskudd, ikke lån

Omformulering av opprinnelig forslag 43.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- at en større del av byggekostnadene til nye SUS og andre nye sykehusbygg bør finansieres gjennom statlige tilskudd, og ikke lån.

BEGRUNNELSE:

I dagens finansieringsmodell pålegges sykehusene å betale for store deler av investeringene i nye sykehusbygg gjennom lånekostnader over eget budsjett, noe som medfører at de må spare inn på driften. Det har over tid ført til dårligere pasientbehandling og arbeidsforhold på Stavanger Universitetssykehus (SUS). Byggetrinn 1 av nye SUS er enda ikke ferdig, og man har ikke påbegynt byggetrinn 2. Det foreligger i dag kun planer om en liten del av byggetrinn 2, og ingen planer om når ytterligere deler av byggetrinn to vil kunne ferdigstilles. Det medfører delt drift av sykehuset i uoverskuelig fremtid, med stort press på de ansatte, i en situasjon hvor vi allerede i dag mangler fagfolk. Staten har nylig gitt noe mer lån til finansieringen av foreløpige byggetrinn og planer. Dette er dog en kortsiktig løsning, som vil medføre samme type økonomiske utfordringer på sikt, som vi står i i dag. Staten bør bidra med å dekke en større grad av byggekostnadene via tilskudd. Gode helsetjenester er selve ryggraden i velferdssamfunnet, og vi kan ikke lenger sitte stille og se på at tjenestene faller fra hverandre.

REDKOM FORSLAG 8:

Vi trenger flere blodgivere!

Omformulering av opprinnelig forslag 44.

NB: Styrets innstilling: støttes mot 1 stemme

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- Lovfeste retten til lønnet permisjon ved blodgivning.
- At blodgivning blir registrert som gyldig fravær for elever som er fylt 18 år i videregående opplæring.
- At Helse- og omsorgsdepartementet setter i gang en nasjonal kampanje for å rekruttere flere blodgivere.
- At blodbanken i Stavanger skal ha utvidet åpningstider én dag i uka, tilsvarende Bergen og Oslo.

BEGRUNNELSE:

Det finnes i dag ingen erstatning for blod, og hvert år reddes menneskeliv som følge av bloddonasjon fra frivillige bloddonorer. Likevel anslår Røde Kors at Norge mangler omtrent 30.000 blodgivere. Det har ved flere anledninger oppstått akutt mangel av blod ved flere sykehus i de siste årene. Strengt regler for blodgivning setter begrensninger for flere mennesker som ønsker å bli blodgivere eller som allerede er blodgivere. Derfor er det viktig at vi gjør det lettere for at flere som er kvalifisert til blodgivning kan ta seg tid til det.

Blodbankene er kun åpne i ukedager, og de fleste blodbanker holder kun åpent i normal arbeidstid. Det innebærer at flere arbeidstakere som potensielt kunne donert blod har ikke anledning til det. Enkelte yrkesgrupper har rett til permisjon med lønn for blodgivning etter tariffavtaler eller egne instruksjoner i virksomheter, men det gjelder likevel ikke alle.

Storsamfunnet er helt avhengig av å ha et solid lager med blod slik at eksempelvis kreftpasienter, mennesker som har blitt utsatt for ulykker og kvinner som mister blod under fødsel skal være trygge på at man får den bloderstatningen man trenger. Bloddonasjon redder liv og det er vår viktigste felles dugnad i samfunnet. Å sikre at alle arbeidstakere, uavhengig av yrke, får muligheten til å donere blod uten at det skal gå på bekostning av lønn, vil kunne være et godt incentiv i å få flere til å bli blodgivere.

REDKOM FORSLAG 9:

En bærekraftig havbruksnæring

Omformulering av opprinnelig forslag 75.

HELHETLIG UTTALELSE:

Havbruk og oppdrett er en viktig næring langs kysten av Norge, men innebærer også en stor risikofaktor for dyrevelferd og miljøpåvirkning.

Vestlandet, fra Ryfylke til Hustadvika (produksjonsområde 2 til 5) er svært utsatt, og Havforskningsinstituttet sier at disse områdene har en høy risiko for at lakselus-smitten skal føre til en reduksjon i villaksbestandene og produktiviteten til sjøørret som beiter i områder med mye lus. Men også resten av produksjonsområdene langs kysten ser store utfordringer og redusert villfiskbestand.

Fokus på en lønnsom og bærekraftig sektor med stabile rammevilkår blir stadig viktigere i årene som kommer. Men det er samtidig avgjørende at dette skjer på en måte som stimulerer til å ta i bruk nullutslippsteknologi i havbruket.

Gjennom politiske grep må vi sette rammebetingelser som får bedrifter til å omstille seg. Innenfor akvakultur vil dette si rammer og insentiver som får havbruksselskapene med på en overgang fra oppdrett i åpne merder til nullutslippsanlegg. Nullutslippsanlegg vil kunne hindre både rømming, spredning av lakselus og sykdom, samt forurensing av sjøbunnen. Denne overgangen kan skje gjennom å innføre et innovasjonsstøtteprogram for teknologibedrifter for å sikre norsk verdensledende kompetanse på nullutslipppløsninger i havbruk. I tillegg vil Stavanger Arbeiderparti sikre stabile og forutsigbare inntekter til kommuner som stiller areal til disposisjon for oppdrett med null lakselus, null rømming og med oppsamling av slam

Samtidig som utslipp av slam, for-rester, fiskeavføring og løse næringssalter er en negativ miljøfaktor, så er det også en ubrukt ressurs som kan samles opp og utnyttes i nullutslippsanlegg. Dagens volum av oppdrettslaks, ca 1,6 millioner tonn, produserer avfall som kan omdannes til bl.a. biogass, og gi strøm 3-4 Twh. Dette tilsvarer energibehovet til ca 600 000 husstander i Norge. I dag slippes denne ressursen rett ut i havet. Det er på tide å stille krav til oppsamling og resirkulering av avfall fra akvakultur slik at slam fra fiskeavføring og fôrrester kan omdannes til energi, og slik at ressurser som nitrogen og fosfor kan gjenvinnes.

Gjennom kloke og modige politiske grep kan påvirkningen på miljøet og villaksen minimeres, samtidig som produksjonsvolumene kan økes. Det er en vinn-vinn situasjon, for alle parter.

REDKOM FORSLAG 10:

På lag mot utenforskap og sosial ulikhet

Sammenstilling av opprinnelig forslag 13 og 14. Barnefattigdom omtales i redkom forslag 11.

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

1. Intensivert arbeid for å få folk i jobb

- Det må rettes enda større oppmerksomhet mot personer som har helsemessige utfordringer, det være seg psykisk uhelse, eller fysiske utfordringer. Det trengs kvalifisering, rådgiving, tilrettelegging og mulighet for fleksibel kombinasjon av trygd og arbeidsinntekt.
- At grensen for arbeidsinntekt uføretrygdene kan ha, før uføretrygd avkortes, økes til 2G.
- Tiltak for videreutdanning og omskolering for å hindre langtidsledighet.

2. Tiltak rettet mot flyktninger og innvandrere

- Flere arbeidsmarkedstiltak rettet spesielt mot innvandrere og flyktninger
- Språkopplæring og andre kvalifiseringsskapende tiltak, særlig rettet mot innvandrerkvinner
- Særlige tiltak for barnehagedeltakelse og sikre innvandrerbarns deltakelse i fritidsaktiviteter

3. Forbedring av ytelsesnivået for å sikre alle en inntekt over fattigdomsgrensen

- Ytelsessystemet må gjennomgå med sikte på samordning, forenkling og et forhøyet ytelsesnivå for å gi alle mottakere av stønadsordninger en inntekt over fattigdomsgrensen.

4. Bostøttenivå og boligordninger

- Bostøtteordningen kan framstå som ulogisk og uforutsigbar og må forbedres.
- Personer med utfordringer i ordinært boligmarked må sikres bolig gjennom kommunale boligordninger, som sikrer at alle får en bolig, til en pris de har råd til å betale.

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet har alltid vært på lag med folk som er i fare for å falle utenfor eller oppleve sosial ulikhet, eller er offer for det samme. Når man sliter økonomisk og mangler ressursene som trengs for å kunne leve et fullverdig liv, handler det ikke bare om penger til mat, klær og nødvendig livsopphold. Det kan også det føre til relasjonelt utenforskap og begrensede muligheter til å delta i samfunnet på lik linje med andre som å dra på ferie, drive med idrett, ha et aktivt friluftsliv, gå i teater, på konserter og være med i organisasjonsliv for øvrig.

REDKOM FORSLAG 11:

Tiltak mot barnefattigdom

Sammenstilling av forslag 11, 21 og 35.

VEDTAK:

VEDTAK:

Stavanger Arbeiderparti vil:

- Øke barnetrygden vesentlig og samtidig skattlegge hele barnetrygden som inntekt.
- Avvikle hele kontantstøtten
- Gi alle barn rett til barnehageplass fra den måneden de fyller 1 år. Dette må involvere en plan for gradvis å innføre rullerende og automatisk barnehageopptak
- Innføre en universell ordning med gratis skolemat i hele landet
- Redusere barnehageprisene ytterligere
- Gratis SFO, eller kraftig reduserte priser.

BEGRUNNELSE:

Når mer enn 11% av norske barn lever i familier med vedvarende lavinntekt er dette uakseptabelt. *Ekspertutvalget om barnefattigdom* har lagt fram en rapport som tydelig viser at en oppvekst i lavinntektsfamilier kan føre til lavere deltagelse i barnehage, SFO og fritidsaktiviteter, dårlige boforhold, svakere skoleresultater og dårligere helse. Dette er både problematisk for dem det gjelder og for samfunnet som helhet.

Stavanger Arbeiderparti krever derfor at regjeringen nå tar konkrete grep for å motvirke barnefattigdom, og følger opp de anbefalingene ekspertutvalget la frem. De foreslåtte tiltakene vil bidra til en mer rettferdig fordeling av ressurser, styrke barns muligheter til en god oppvekst, og redusere sjansene for at fattigdom går i arv. Dette bør være en selvfølge for et sosialdemokratisk parti.